

C/2023/1322

22.12.2023

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Sytuacja w Górskim Karabachu po ataku Azerbejdżanu

(C/2023/1322)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Potępia nieuzasadniony atak wojskowy Azerbejdżanu na Ormian w Górskim Karabachu i wzywa Azerbejdżan do powstrzymania się od dalszych działań wojennych w regionie, które doprowadziły do znacznych ofiar śmiertelnych i wysiedlenia ponad 100 tys. osób.
2. Wyraża solidarność z Ormianami z Górskiego Karabachu, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia swoich domów i z zadowoleniem przyjmuje wszelkie wysiłki władz publicznych Armenii mające na celu zapewnienie schronienia i pomocy wysiedlonym Ormianom. KR podkreśla, że władze lokalne są pierwszą linią wsparcia dla uchodźców i osób wewnątrznie przesiedlonych zmuszonych do przeniesienia się do Armenii. Wzywa władze lokalne i regionalne w całej UE, by pomogły Ormianom z Górskiego Karabachu, tak jak zrobiły to w przypadku uchodźców z Ukrainy, zapewniając im tymczasowe schronienie.
3. Wzywa do natychmiastowego uwolnienia ormiańskich cywilów i lokalnych urzędników z Górskiego Karabachu, którzy zostali wprowadzeni i aresztowani przez Azerbejdżan.
4. Jest głęboko zaniepokojony konsekwencjami działań Azerbejdżanu i podkreśla, że wszelkie przymusowe przesiedlenia etnicznej ludności ormiańskiej mogą stanowić akt czystek etnicznych, co powinno spotkać się ze zdecydowaną reakcją społeczności międzynarodowej. W związku z tym KR wzywa Azerbejdżan do powstrzymania się od wszelkich działań mających bezpośrednio lub pośrednio na celu wysiedlenie pozostałych etnicznych Ormian z tego regionu oraz do umożliwienia im bezpiecznego powrotu i zaoferowania gwarancji w zakresie ochrony ich praw, w tym prawa do ustanowienia instytucji samorządowych w świetle Europejskiej karty samorządu lokalnego Rady Europy, tak aby mogli zachować swoją odrębną tożsamość i korzystać z praw obywatelskich, kulturowych, społecznych, religijnych i dziedzictwa historycznego zgodnie ze standardami Unesco i zobowiązaniami międzynarodowymi.
5. Przypomina Azerbejdżanowi, że ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo i dobrobyt wszystkich ludzi w Górskim Karabachu i musi zostać pociągnięty do odpowiedzialności oraz wzywa Azerbejdżan do pełnego poszanowania swojego zobowiązania do przestrzegania deklaracji z Ałmatów z 1991 r., w której uznaje się i szanuje integralność terytorialną sygnatariuszy oraz nienaruszalność istniejących granic, przy jednoczesnym zachowaniu zgody między grupami etnicznymi.
6. Domaga się, aby Azerbejdżan zapewnił Międzynarodowemu Czerwonemu Krzyżowi i odpowiednim agencjom ONZ niezakłócony dostęp pomocy humanitarnej dla potrzebującej ludności, w tym poprzez pełne ponowne otwarcie korytarza łacynskiego zgodnie z postanowieniami Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z lutego i lipca 2023 r.
7. Potępia to, że na ponad dziewięć miesięcy Azerbejdżan odciął dostawy gazu i energii elektrycznej w Górskim Karabachu, znacznie pogarszając warunki życia obywateli, a zwłaszcza słabszych grup, oraz utrudniając funkcjonowanie zakładów opieki zdrowotnej, a także instytucji edukacyjnych i lokalnych instytucji publicznych.
8. Popiera apel władz Armenii do ONZ o monitorowanie regionu, aby zapobiec dalszej eskalacji konfliktu, oraz popiera apel Parlamentu Europejskiego do UE i jej państw członkowskich o wzmocnienie mandatu misji cywilnej UE w Armenii (EUMA), zwiększenie jej liczebności i przedłużenie jej czasu trwania, aby ściśle monitorować zmieniającą się sytuację w zakresie bezpieczeństwa w terenie i aktywnie przyczyniać się do rozwiązywania konfliktów.
9. Wzywa do podjęcia zdecydowanych środków, aby uniemożliwić handlarzom ludźmi namierzanie i wykorzystywanie osób uciekających, zwłaszcza kobiet i dzieci, w szczególności do celów wykorzystywania seksualnego lub wyzysku pracowników.

10. Oferuje możliwość zaangażowania obalonych władz lokalnych Górskiego Karabachu w prace Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP). KR oświadcza, że nie uzna żadnego lokalnego kierownictwa powołanego jednostronnie przez władze Azerbejdżanu ani nie będzie z nim współpracować. KR wzywa również Kongres Rady Europy do monitorowania przestrzegania praw podstawowych ludności Górskiego Karabachu, która postanowiła pozostać w swoim regionie.
11. Popiera wniosek Armenii o zwiększenie pomocy humanitarnej i finansowej Unii Europejskiej, zwłaszcza po to, by Armenia mogła poradzić sobie z napływem dziesiątek tysięcy uchodźców. Z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, który zapewnia władzom lokalnym i regionalnym kanał umożliwiający skoordynowany wkład w działania humanitarne.
12. Popiera wniosek Armenii o pomoc za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, pod warunkiem że ponownie rozważy ona swoje obecne sojusze wojskowe.
13. Uważa, że UE powinna odgrywać bardziej aktywną rolę w regionie Kaukazu, zapewniając Armenii ambitny plan współpracy, aktualizując obecną kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie i ugruntowując ją silniej we wspólnocie demokracji.
14. Uważa, że by wzmocnić autonomię strategiczną, Unia Europejska powinna zmniejszyć swoją zależność od eksportu gazu z Azerbejdżanu i przyznać, że ten eksport obejmuje gaz pochodzący z Rosji, a tym samym przyczynia się on do finansowania rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie.
15. Wzywa Euronest i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do ponownego rozważenia stosunków z Azerbejdżanem w ramach Partnerstwa Wschodniego i jego organów, w tym CORLEAP-u i Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego, oraz wzywa UE do mówienia jednym głosem.
16. Potępia bezczynność rosyjskich „sił pokojowych” i ogólną rolę Rosji, która wykorzystuje konflikt do realizacji własnych celów politycznych.
17. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącej Parlamentu Europejskiego, przewodniczącej Komisji Europejskiej, prezydencji Rady Europejskiej oraz prezydencji hiszpańskiej w Radzie Unii Europejskiej.

Bruksela, dnia 11 października 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów